

# *JOHANNA VENHO*

*KAUKANA  
JOSSAIN  
ONNENMAA*

JOHANNA VENHO

Kaukana  
jossain  
onnenmaa

romaani



WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ  
HELSINKI

TEKIJÄ KIIITTÄÄ TAITEEN EDISTÄMISKESKUSTA  
JA WSOY:N KIRJALLISUUSSÄÄTIÖTÄ SAAMASTAAN TUESTA.

© JOHANNA VENHO JA WSOY 2015

ISBN 978-951-0-41295-4

PAINETTU EU:SSA

*En dag såg hon sanningen i vitögat  
Då vände hon om och sprang hem  
En enda gång mötte hon sanningen  
Och aldrig vill hon se honom igen  
För inte är sanningen vacker  
Nej, snarare är han grotesk  
Inte är sanningen ljuvlig och ren  
Nej, snarare bitter och besk*

LISA EKDAHL: *Sanningen i vitögat*

## *Sairauskertomus*

*Veltostunut iho, aik sibeliusrypyihin ja lat kulmakarvan poimuihin laitettu BTX. Iho löystynyt ja nasolabiaali-poimut paksut, laskeutuneet. Alakasvoissa poskissa kuopat, hamsteripussit suurentuneet. Silmäpussit suuret, tummuneet, iho sarveistunut, otsan poikkijuonteet voimakkaat. Leuan alla löysyyttä. Suunnittelee kir kasvojenkohotusta. Keskustelu, korostettu realistisia odotuksia, tavoitteena ihon kiinteyttäminen aluksi meso+ INTRACEL-combi tmp 1000–1600 euro/alkerta x 2, hoidot 4–6 vkon välein, sen jälkeen BTX kasvot ja kaula, KA noin 500 eur ja sen jälkeen French Touch 4–6 ml, 2 t, KA noin 1600 eur. Ylläpitohoitoja tarvitaan säännöllisesti meso 2 kk välein, BTX kasvot ja kaula, 6–12 kk, INTRA cel combi ainakin kerran vuodessa, mahdollisesti uusinta jo 6 kk kuluttua 1000–1600 elkerta. Info tmp kulku, riskit, sivuvaikutukset, toipuminen, mustelmat ja turvotus FT liittyen 2 viikkoa. Suosittelen myös plast kir konsulttiota kirurg. kasvojenkohotusta varten.*

*Plastiikkakirurgi T. Huikari / Estelle*

I

# Otto

Aamuyöllä valvoessa ajatuksia rutisee toisiaan vasten päässä. Kivenlohkareita. Niitä pitää kasata muureiksi tai portaiksi, ettei niihin kompastu.

Se on yksi elämän kummallisuuksia, Otto ajattelee: vuosia voi kulua tasapainossa, vain pienin keikkahduksin. Melkein surkuhupaisan tyynesti. Yöt nukutaan, päivät valvotaan. Asiat etenevät kuin panssarivaunu metsässä. Kalenteri täyttyy, muutama kuu-kausi eteenpäin on riittävästi tai liikaa tekemistä, ihmiset kohtelevat kohtuullisesti ja itse onnistuu toimimaan suhtkoht omantuntonsa mukaan. Työ tulee hoidetuksi hyvin tai jotenkuten, tulee hankittua iso grafiikanlehti olohuoneen seinälle ja korvattua kulahtanut nojatuoli ehommalla, eksoottisesti kuvioidulla, tulee varattua lomamatka ja istuttua pojan koulun itsenäisyyspäiväjuhlissa. Heinäkuun kohdalla kalenterissa lukee LOMA, ja kevääseen ja syksyyn on pari työmatkaa luvassa. Sitä tuumii, että kokemusten malja on mukavasti täysi, sehän melkein läikky

yli. Otto kääntyy selälleen, potkii peiton pois. Kiskoo sen takaisin päälleen. Hän on saanut paljon pian nelikymppiseksi mieheksi. Töitä, naisia, lapsen, ystäviä. Matkoja, meriittejä, asuntolainan.

Ja sitten alkaa monella suunnalla rytistä. Nyt. Yhtä aikaa eri puolilla. Toisistaan riippumattomat rakenteet sortuvat. Mikä sen selittää, on pakko olla selitys.

Naiset?

Otto on kyllä miettinyt elämää, liikaakin. Hän ei näe sitä simpplisti, hän kuuntelee työkseen ihmisiä, ei väitä mustaa valkoiseksi eikä maailmaa mustavalkoiseksi. Hän tietää, että yksin elämä voi olla yksinkertaista, ja mitä enemmän ihmisiä päästää lähelleen, sitä mutkikkaammaksi se tulee. Eikä hän ole niitä entisiä nuoria kukkoja, joille nelikymppisenä eteen aukeava syvyys, toisista huolehtimisen ja velvollisuuksien kuorma – tai oman palvotun minän vähittäinen rappio – käy kestävämmäksi.

Ei, jo siinä vaiheessa, kun Otto lähti opiskelemaan psykologiaa, hän heitti hyvästit miesrooleille, kieltäytyi siitä ahtaasta pätemiseen ja voittamiseen perustuvasta paikasta, jota miehelle yhteiskunnassa tyrkytetään. Niin hän itsestään ajattelee, sillä Otto, hän tosiaan ajattelee työkseen. Itseään ja muita. Siksi hän ei ole odottanut mitään *keski-ään kriisiä* omalle kohdalleen.



Viideltä Otto nousee sängystä, laahustaa parvekkeelle. Mielessä käväisee Linnanmäki, jokin elokuun ilta ja popcornin tuoksu, karusellin posetiivimusiikki, pojan käsivarsi tytön ympärillä vuoristoradassa, hän itse istumassa penkillä ja katselemassa. Otto menee keittiöön, lataa kahvinkeitTIMEN.

Pöydällä on postikortti.

Otto sivelee sormellaan kortin kohokuviota.

Kaarinan käsiala on dramaattinen ja suuri. »Älä ole huolissasi. Kaikki on hyvin. Toivon että pidät Varpusentien talosta hyvää huolta! Äiti.»

Äiti. Allekirjoituksessa on jotain lopullista. Ja se käsiala. Teatraalinen. Otto ei ole kutsunut Kaarinaa äidiksi sitten lapsuusvuosiensa. Otto kiinnittää kortin magneetilla jääkaapin oveen. Siinä on tilaa, koska Eloisa on lähtiessään tyhjentänyt post-it-lappunsa, Keep calm -postikorttinsa ja ostoslistansa. Otolle hän on jättänyt pari magneettia, yhdessä on Monet'n maalaama lummelampi, toisessa lukee DANCE LIKE NOBODY'S WATCHING, LOVE LIKE YOU'VE NEVER BEEN HURT, LIVE LIKE IT'S HEAVEN ON EARTH.

– Missä helvetin välissä minä ehdin talosta huolehtia, Otto sanoo itsekseen. Kirotessaan hän tajuaa, että väsymys on ollut hänessä vuosia.

Se valuu ulos kuin hiekka säkistä, johon on naskalilla isketty reikä.

– Olen halkeillutta savimaata, antakaa sadetta, Otto mutisee tahallisen kohtalokkaasti. Se on hänen yksityisiä pikku huvejaan, itseksensä lausutut, runolliset näytelmän vuorosanat. Kyllä Otto tietää, että muutosta ei voi tilata eikä estää, vaan sen tuuppavat liikkeelle toiset ihmiset. Ja siinä ne menevät. Yhteen suuntaan viipottaa Eloisa punaisine kiharoineen, toiseen raahautuu hitaasti Kaarina, jota näyttää koskevan johonkin, pysykö hän hengissä? Ja nyt näyttämön poikki juoksee vielä Valo, rennosti kuin eläin, laihana ja pitkäksi huiskaleeksi venähtäneenä.

Tosiasiassa Valo kuorsaa keittiön viereisessä huoneessa. Hän nukkuu teini-ikäisen sakeaa unta. Kahvinkeitin korahtelee ja valuttaa kahvia lasikannuun. Naiset, Otto mutisee tahallaan ja kiristää poskihampaansa, se on lapsellista, mutta häntä huvittaa nyt manata nuo kaksi susirajan taakse. On kaksi tuntia siihen, että hänen on herätettävä Valo – pitää muistaa että koulussa on urheilupäivä, että pyykkinarulta on otettava Valolle verkkarit mukaan, että kontaktimuovilla päällystetyt koulukirjat ovat olohuoneen pöydällä, ne pitää siirtää reppuun. Otto nostaa muropaketin ja kulhon pöydälle, ottaa maitopurkin esille. Hänestä tuntuu kuin hän roikkuisi koko painollaan jättimäisen väkipyörän vivussa, koettaisi saada päivää pyörähtämään käyntiin.

# Kaarina

2011

Nyt Kaarina sammuttaa radion, purona hypähdellyt musiikki katkeaa ja tulee hiljaista. Hänen päänsä läpi vilisee muistikuvia, kymmenet vuodet tässä talossa pyrkivät vuorollaan pintaan. Villi pyörre. Oton paljaita jalkoja portaissa, ovista ulos ja sisään juoksevia lapsia, pihalla lojuvia polkupyöriä, kahvikutsuja, Sirkan hänelle kiikuttamia piimäkakkuja, hämärtyviä iltoja, valvottuja öitä, naapurien ääniä pihalta, sateen kohinaa kun ikkuna on auki, perennojen istuttamista ja multaa kynsien alla, joulukuusia ja lahjapapereita ja perunakattilan kiehuttamisesta huurustuvaa keittiön ikkunaa. Parisänky, jossa Rami ja hän kietoutuivat alasti toisiinsa. Ja jossa hän nukkui vuositolkulla yksin, keskellä sänkyä.

Lipaston päällä on puhelinmuistio, jossa on talon kannalta tärkeitä puhelinnumeroita. Nuohooja, jätehuolto, öljypannun huoltomies. Sanomalehden tilaus on keskeytetty, muusta postista saa Otto huolehtia.

Kahvikuppi on huuhdottu ja kumollaan kuivumassa tiskipöydällä.

Laukut on pakattu. Se uusi viikonloppulaukku-kin, jossa on leveät kantohihnat ja jonka vaaleanruskeaan keinonahkaan on käsin maalattu päivänkakkaroita, kissankelloja ja pääskysiä. Kun Kaarina näki laukun kaupan ikkunassa, hän tiesi heti, että se matkustaisi hänen kanssaan. Hän jäi seisomaan jalkakäytävälle ja katsomaan, näki lasissa oman heijastuksensa. Varjot kasvoilla, tiukalle vedetty takin vyö, pitkävartiset saappaat, hiusten suojana pyöreä, nyp-pyyntynyt, harmaa villabaskeri. Miltä hän näytti sellaisen ihmisen silmissä, joka ei tuntenut häntä? Sellaisen, joka ei tiennyt, miten paljon hänen mieleensä oli laskostettu muistoja.

Kaarina tuli kotiin, laski laukun keskelle eteisen lattiaa. Sen illan hän istui ruudulliseen huopaan kääriytyneenä ja luki dekkaria lampun valossa, kävi ennen nukahtamista kävelyllä lähimetsikössä ja hiekkatiellä. Niin hän teki joka ilta, mutta nyt hän näki metsän tarkemmin, koska eteisen lattialla oli kukallinen laukku.

Hohtavanpuhtaassa, valkoisessa vastaanottohuoneessa mies kuljetti sormiaan Kaarinan kulmakarvoilla ja silmäluomien arpien päällä. Lämpimät kädet. Ruskea katse, lapsuuden kesäjärven humusvesi.

Mies kuunteli ja tiesi heti, mitä Kaarina toivoi. Hän nosti käsipeilin Kaarinan kasvojen eteen ja näytti, miten otsa oli silinnyt. Hän kohotti sormillaan Kaarinan suupieliä, silitti leukaa, piirsi uusien kasvojen reunat. Kosketus tuntui Kaarinan vatsassa asti.

Kun on odottanut kauan, tarttuu melkein mihin tahansa ojennettuun käteen.

Viikonloppulaukun vieressä on Kaarinan iso matkalaukku, sekin täynnä. Sen vetoketju on reunasta rikki, kädensijaan on solmittu punainen rusetti. Kaarina on sullonut sinne ohuita mekkoja, sukkaa, alusvaatteita, kenkiä, neuletakkeja. Korut, voidepurukat. Päiväkirjan, kirjoja. Etukäteen ei voi tietää varmasti, mitä kaikkea uudessa elämässä tarvitsee. Millaiset vaatteet sopivat.

Hän pyörähtää pari tanssiaskelta eteisessä. Nyt ehtii vielä vaikka mitä. Kohta taksi kurvaa pihaan, kohta hän kiittää kohti lentokenttää, nousee ilmaan, istuu ikkunapaikalla, avaa turvavyön ja tilaa pikkupullon samppanjaa, katsoo miten pilvien yläpuolella avautuu kirkas, auringossa kylpevä tila. Uusi elämä: *ei nykyään tarvitse vanheta, voi kääntää puhtaan lehden, kaikki riippuu siitä miten vireä on sisäisesti, ihmisen pitää näyttää sen ikäiseltä kuin miksi itsensä tuntee*, mies katsoo Kaarinaa pitkään, hän näkee toisin kuin kukaan on nähnyt.

II

# Kaarina

1973

*»Häiriintymättöminä ja levollisina tosiasioitten suorat viivat piirtyvät taivaan rannalle. Kukaan ei voi estää muutosta, maailmankaikkeuden lait ovat vääjäämättömät.»* Kaarina veti paperin kirjoituskoneen telalta ja katseli lauseita, pureskeli pikkurillin kynsinauhaa.

Kaikki muut huoneet olivat pimeinä, Kaarina istui yläkerran pikkuhuoneessa, kumaran pöytälamppun valokehässä. Lampun valossa juttu näytti siistiltä, paperiarkit teräväreunaisilta ja marginaalit suorilta. Kaarina piirsi pari kuvaa ufohavaintojen mittasuhteista, mittasi etäisyyksiä. Hän käytti harppia, viivotinta ja tummaa lyijykynää, hän piirsi hitaasti. Lyijy painui pehmeästi paperiin, mutta mitat olivat tarkat. Lehden deadlineen oli kolme päivää, hän ehtisi hyvin tarkistaa tekstin, korjailla yksityiskohtia. Rami lukisi jutun ennen toimitukseen lähettämistä.

Piirtäessä, viivaan keskittyessä turhat ajatukset pysyivät poissa. Piirtäminen sujui Kaarinalta hyvin, kirjoittaminen oli hankalampaa ja häntä melkein kauhistutti lukea kirjoittamiaan juttuja. Ne olivat liian paljastavia. Ei, ei mitään sellaista mitä Rami paasasi Neukuista: jumalauta, pari väärää lausetta ja nyrkki hakkaa ovea yöllä, katoat jälkiä jättämättä kylmälle maalle.

Kaarinaa pelotti se, mitä tekstissä näkyi. Siinä näkyi, että hän odotti ja toivoi.

Viisi arkkia. Kaarina pinosi ne päällekkäin. Isoin kirjaimin kirjoitettu otsikko näytti hyvältä. AVARUUS TARKKAILEE SINUA. Siitä tulisi jo reilun pituinen juttu, jutusta saisi kirjastotyön päälle mukavan palkkion. Ufoista oli toivottu juttuja. En minä ole sellaisia nähnyt, hän sanoi. Ei sillä ole mitään väliä, Rami väitti. Ihmisen pää on täynnä ufoja. Ja kaikkea muutakin. Kirjoita siitä. Sinussa on se kaikki.

Kun Rami oli matkoilla, talossa oli hiljaista. Otto nukkui, pinnasänky natisi kun poika kääntyili, kello raksutti, peikonlehdestä napsahti laakea lehti lattialle.

Kotona ollessaan Rami puhui koko ajan ja neuvoi Kaarinaa. Melkein kaikki Kaarinan elämässä oli viime vuosina tapahtunut Ramin ansiosta ja Ramin takia.

Kirjoittelu on helppo tapa saada lisätienestiä, Rami sanoi. Kyllä Kaarina sen verran osaisi. Ufoja käsittelevillä jutuilla oli tilausta, Häly ostaisi niitä,



Nyrkkipostiinkin voisi saada, jos vähän rohkeammin kirjoittaisi, Rami tunsu monen lehden toimittajia. – Tee rauhassa humpuukia, kyllä sen joku ostaa. Kaarina uskoi, kun usutettiin. Hän kävi tapaamassa juuri perustetun Suomen Ufotutkijat -seuran jäseniä – eräs heistä jäi pitkäksi aikaa mieleen, kirjanpitäjä, joka istui Sörnäisissä sijaitsevassa kellarityöhuoneessaan ja tuskin näkyi pöydälle kasattujen kansio- ja paperipinojen takaa. Miehen nimi oli Markku, hänellä oli harmaa naama eikä hän pahemmin puhellut. Hän kaivoi Kaarinalle lattialla olevasta pahvilaatikosta pinnon Vimana-lehtiä. Kaarina päätti rohkaistua kysymään Markulta, mitä avaruusolennot hänen mielestään maan asukkaista tahtoivat. Markku tönäisi lehdet pöydänkulmalla lähemmäs Kaarinaa. – Lue Vimanat, niissä se sanotaan. Tai tule tänne, ja mies ojensi Kaarinalle esitteen, jossa mainostettiin Suomen Ufotutkijoiden seminaaria »Ufot – ystäviä vai vihollisia?» Kaarina otti paperin ja työnsi sen laukkuunsa.

Kotona Kaarina luki lehtiä ja mietti, miksi ufot eivät olleet koskaan paljastaneet itseään hänelle. Ei hänellä ollut yliluonnollisia kokemuksia, hän ei kuullut henkien puhetta, vaikka varta vasten meni hämärissä metsään ja seisoi siellä hiiskumatta uhrikiven näköisen laakean lohkarkeen vieressä, katseli kiven kuppipainauksia. Tai vaikka hän Oton ja Ramin nukkuessa hiipi hiljaisissa huoneissa, katseli miten erilaisilta esi-

neet näyttivät pimeässä. Hän kuuli vain omat ajatuk-  
sensa ja autojen äänet tieltä.

Mutta odottamisen tunne, se hänellä oli ollut lap-  
sesta saakka.

Kaarina tiesi, että jotain vielä tulisi. Tässä ei ollut  
kaikki.

Äitikin oli sanonut niin. Sinä et ole tavallinen  
tyttö.

Hän ajatteli sitä uuden koulun pihalla, kun äidin  
vinoon leikkaamalle otsatukalle naurettiin. *Te ette  
tiedä, kuka minä olen.*

*»Ikaalisten Röyhässä asuva maanviljelijä Ensio Mäkelä  
oli mainittuna yönä palaamassa autollaan kotiinsa, kun  
hän kotipihalle tultuaan havaitsi noin klo 0.30 kirk-  
kaan valopallon leijailevan 200–300 metrin päässä Saima  
Tervaojan omistaman aution talon yläpuolella. Se teki  
edestakaista liikettä neljän minuutin ajan eikä siitä kuu-  
lunut mitään ääntä. – Saima Tervaoja on monesti puhu-  
nut erikoisista havainnoista talonsa liepeillä, mutta en ole  
uskonut häntä, Mäkelä kertoi.»*

Kaarina nousi seisomaan ja veti verhot kokonaan  
sivuun. Sitten hän väänsi kahvaa ja avasi suuren ikku-  
nan. Taivas oli tumma ja pilvetön, pakkasilmaa virtasi  
sisään. Mitä ihmiset entisaikoina ajattelivat taivaalle  
katsoessaan? Yötaivas oli tummansininen sametti,  
joka oli viritetty maan katokseksi. Sen takana täytyi

olla jotain suunnattoman kirkasta, ylimaallista, kun sametin koinrei'istä hohkasi sellainen valo. Pyörryttävä ja käsittämätön.

Tähtien joukossa oli painotonta, siellä oli tilaa. Oli hyvä katsoa taivaalle, maan yli.

Yli niiden juttujen, joita Rami Hälyssä veivasi. Irwinin kannikeikkojen, lottotyttöjen pikkubikinien, naisvankilan vankien tupakkataukojen, herjaavien lukijakirjeitten, kannessa ilman rintaliivejä poseeraavien teinityttöjen, joitten alahuuli kiilsi kosteana. Lehti lojui pöydällä toimituskokouksessa, jossa päätoimittajan hohotus päättyi limaiseen tupakkayskänpuuskaan.

Kaarina oli käynyt kahdessa kokouksessa, kun Rami oli saanut puhuttua pari ufojuttua lehteen. Hänellä oli epämukava olo toimituksessa, teki mieli muuttua kokonaan näkymättömäksi, koska oli jo melkein sellainen. Kaarina ajatteli, että Hälyyn sopivat kahdenlaiset ihmiset: ne maha roikkuen tai paita hikisenä tuolissa istuvat miehet, Ramin tapaiset kovaääniset päällepäsmärit, tai sitten sievät sihteeritytöt, joille puhuessaan miehet katsoivat tissejä ja joiden poistuttua huoneesta hakemaan kahvia miehet virnuilivat toisilleen.

Kokoushuoneessa käydessään Kaarina istui tuolin reunalla. Hän oli nyt kaksi juttua tehnyt avustaja, ei hänellä ollut mitään sanottavaa. Tai olisi ol-

lut, mutta hänen tapansa puhua oli vääränlainen, erilainen kuin miestoimittajien, jotka eivät katso-  
neet ketään silmiin puhuessaan, jokainen oli kuk-  
kona kasan päällä, Kaarina ei tajunnut miksi. Kieli  
kuivui kiinni kitalakeen, kun hän huomasi, miten  
Salminen vilkuili hänen sääriään ja takapuoltaan  
pitkän tukkansa takaa. Kaarina siirsi pöydällä ole-  
via lehtiä ja teki tilaa muistiinpanovihkolleen. Hä-  
nen katseensa juuttui kansikuvatyttöihin. Valkoi-  
siin rintoihin, joitten päältä oli kiskottu bikinit,  
pystyssä töröttäviin nänneihin, epävarmoihin hy-  
myihin, vaalennettuihin hiuksiin, joitten juuresta  
tunki tummaa, likaisen näköistä. Niitten tyttöjen  
piti suostua kaikkeen. Hän ajatteli, miten tytöt ku-  
vauksen jälkeen kiskoivat farkut ja polyesterpaidan  
ylleen, tukka ritisi sähköä ja ne kävelivät ripsivä-  
rit tuhruisina pieneen vuokrahuoneeseensa, missä  
keittiön hyllyt olivat liasta tahmeat ja lattioilla vier-  
hiekkä ja tomu.

Sottaista, tunkkaista, tahmeaa.

Sellainen Kaarinastakin tulisi, jos ei pitäisi va-  
raansa, jos ei muistaisi, että häntä varten oli suurem-  
mat tehtävät. Jos hän ei sitä muistaisi, hänen korviinsa  
kasautuisi vaikkua, kynsien alle jäisi mustat puoli-  
kuut. Deodorantti pettäisi, tukka rasvoittuisi, nai-  
loneihin risahtaisi silmäpakoja. Hän kävi suihkussa  
joka päivä ja silti puseron kainalot helposti kostui-

vat ja kuivuivat kellertäviksi. Nailonsukat hän huuh-  
toi joka ilta, kuivatti kylpyhuoneen narulla.

Sukkia huuhtoessaan hän katseli kylpyhuoneen peiliin. Pitikö hän näkemästään? Sitä oli mahdoton sanoa. Sukat ripustettuaan hän otti keltaisen, muovisen käsipeilin ja tutki sen avulla itseään sivulta ja takaa. Hän hieroi karkealla pyyhkeellä naamaansa ja pesi sitä kylmällä vedellä, ettei iho muuttuisi sameaksi ja rasvaiseksi. Katseestaan hän piti, se oli tietävä katse. Kaulakin oli kaunis, poskipääät korkeat, iho sileä. Oli hyvä olla yksin ja katsoa peiliin, pukea rintsikat ja housuliivit. Niitten päälle sopi maksimekko. Sitten voi koota tukan hiusneuloilla napakaksi kampaukseksi, ja kun sen sai tehtyä, oli kaikin puolin parempi olo, niska nousi kapeana ja pitkänä. Hän oli hankkinut suuret silmälasit, ne olivat muodikkaat ja niillä näki tarkasti, hänessä ei ollut mitään vikaa. Hän kiristi vyön tiukalle, muisti ryhdin.

Mutta Hälyn toimituskokouksessa hän hermostui. Kampauksesta valahti suortuvia, housupuku pingotti, ei istunut hänen yllään. Siellä hän ei todellakaan ollut se Kaarina, jonka varalle oli elämässä jotakin erityistä, se Kaarina, joka kaiket illat ajatteli, että hänestä vielä tulisi jotain, että tämä tässä oli vain välivaihe. Hänhän ei osannut edes puhua oikein. Hän ei voinut puhua kuin mies, mutta jos hän pu-

hui kuin nainen, sitä ei kukaan kuunnellut. Katsoiko Salminen hänen takapuoltaan siksi, että siinä oli tahra? Oliko kuukautisveri vuotanut housujen läpi? Housut kiristivät, niitten haarasauma työntyi paka-roitten väliin ja hankasi. Hän oli väärän muotoinen näihin vaatteisiin. Pusero kinnasi kainaloista, nappi-lista pingottui rintojen kohdalta. Kaarinan oli vaikea hengittää, niin kuin joskus silloin, kun Rami oli painavana hänen päällään, puristi ranteista, likisti rinnat rintakehäänsä vasten.

Nyt, kun Rami oli matkalla, Kaarinan henki kulki pakottomasti. Talo oli kokonaan hänen ja Oton, hän oli siivonnut iltapäivällä ja Otto oli nukkunut pihalla vaunuissa, sitten Kaarina oli mennyt portaille ja katsellut ympärilleen, pihaa, Anderssonien pensasaitaa ja Sirkän perennoja, Oton leuan alta solmittua aurinkohattua, ilta odotti, illalla talo olisi hiljaa ja hän kirjoit-taisi jutun valmiiksi.

Avaruus oli raikas, viileä. Kaarina istui lampun va-lokehässä, huoneen nurkat sihisivät pimeää. Hänen selkensä takana oli puusohva, jonka tyynyihin hän oli virkannut päälliset sinä vuonna jona oli odotta-nut Ottoa. Hän oli paennut ajatuksiaan niin, että oli koko vuoden vain istunut ja virkannut niska kireänä, etusormi kipeänä. Raskaus oli vahinko. Mutta Rami oli vain nauranut ja varannut maistraatista hääpäivän. Ja kun Otto syntyi, se täytti päivät sillä tavalla että

elämä vyöryi eteenpäin. Oli koko ajan muistettavaa. Kaarina teki kaiken mitä piti, asettui siihen kohtaan, johon hänet asetettiin.

Kaarina katseli tummaa taivasta ikkunassa.

Avaruusolentoja, entä jos niitä oli olemassa. Suuret, mantelinmuotoiset silmät olivat kuin yhtä tiheään verkon peittämää pupillia. Sirot, kimmoiset vartalot liikkuvat leijuen. Ne eivät olleet sidottuja maan painoon. Kun ne kasvoivat, ne kohottivat raajansa tähtien valoon ja katselivat omaa kaunista, silkkistä ihoaan, ihailivat osien täydellistä harmoniaa. Ne elivät puhtaina ja viileinä tähtien varjottomassa valossa, äärettömässä tilassa, ne katselivat häntä ja käänsivät tuntosarvensa häneen päin.

Ehkä ne tunnistivat, että hänessä oli sitä samaa hohtavaa valoa?

Lapsissa oli sitä, hänessäkin oli lapsena ollut. Hän aikoi kuusivuotiaana trapetsitaiteilijaksi. Hän teki pihalla kärrynpyöriä ja venytyksiä, kuvitteli miten keikkuisi trapetsilla korkealla sirkusteltan katossa niin kuin Elena, venäläisen sirkuksen käärmenainen, jonka hän oli nähnyt kun Sirkus Sariola tuli kiertueelle Suolahdelle.

Mutta neljäntoista, viidentoista vuoden iässä hänet oli suljettu vankilaan, oudoksi muotoutuvan, kaartuvan ruumiin selliin. Hän huusi öisin ja kieriskeli painajaisissaan, herätti samassa huoneessa nuk-

kuvan pikkusiskon, mutta tuomio tuli: se kurveja ja kuoppia ja kaaria kasvattava ruumis, hän sen sisälle lukittuna.

Kaarinan rinnat kasvoivat. Miehet katsoivat häntä, se katse korvensi Kaarinaa, hän halusi sitä, ja samaan aikaan hän halusi kipaista karkuun, nostaa käsivarret suojakseen. Kun Kaarina kulki äidin kanssa kadulla, miehet katsoivat häntä eivätkä äitiä. – Tule jo sieltä keikistelemästä! äiti äsähti, kun Kaarina jäi jälkeen, katsomaan näyteikkunan mallinukkeja.

Sitäkö äiti itse olisi halunnut, niitä silmää iskeviä miehiä, niitä kömpelöitä poikia, jotka rusensivat Kaarinan kipeästi itseään vasten koulun bailuissa?

Kaarina halusi olla kaunis, kokonaan kaunis. Sellainen tyttö, joka nostettiin vyötäisiltä valoon, josta otettiin heleitä kuvia keväisen pajun vieressä, tyttö jonka ei tarvinnut suostua mihinkään, mitä ei halunnut. Sellainen tyttö saattoi pudistaa päätään, jos joku hikikainaloinen, rasvainen mies tuli hakemaan tanssiin. Kauniin tytön ei tarvinnut suostua kaikkeen. Häntä varten oli jossakin ihan toisenlainen mies, toisenlainen rakastaja. Sellainen, joka kosketti oikeista paikoista, sellainen, jonka kanssa saattoi puhua.

Sellainen, joka näkisi hänet eri tavalla kuin Rami. Näkisi maailman heidän molempien silmin. Ei niin kuin Rami, joka puhui aina vain omista töistään.



Minä odotan, Kaarina kuiskasi.

Hän sammutti pöytälamppun, sulki ikkunan, katseli yötaivasta ja pihan kinoksia.

”Mitä Kaarina sanoi vähän ennen lähtöään?  
– Ei nykyisin tarvitse vanhentua. Siihen on  
keinot. Haluan oikeat kasvoni takaisin.”

---

1970-luku ja nykyhetki. Naisen ja miehen  
valinnat ja mahdollisuudet. Äiti ja poika.

Johanna Venhon romaani kuvaa tarkasti  
elämän taitekohdissa itseään etsiviä ihmisiä.

**#kirja**

WWW.KIRJA.FI



9 789510 412954

84.2

ISBN 978-951-0-41295-4



KANSI: SANNA-REETA MEILAHTI